

HET IS
MAANDAG VANDAAG

SYTSKE VAN KOEVERINGE

HET IS
MAANDAG VANDAAG

roman

2017

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM | ANTWERPEN

Copyright © 2017 Sytske van Koeveringe
Omslagontwerp Marry van Baar
Omslagillustratie Floor von Dülmen Krumpelmann
Foto auteur Keke Keukelaar
Vormgeving binnenwerk Aard Bakker
Druk Bariet Ten Brink, Meppel
ISBN 978 90 234 5011 5
NUR 301

debezigebij.nl

INHOUD

KENNISMAKING

- 32 You again? 11
- 420 De eerste keer 13
- 8 Vier houdingen 16
 - 25 Dakterras 20
 - 4-C Gele map 23
 - 25 Getemd 26
 - 8 Lara 28
- 388 Zonder excuus 32
- 8 Mijn probleem 36
- 76 Zeg geen gedag meer 39
 - 14 In de ringen 42
- 700-A Logeerkamer 48
 - 8 Hetzelfde 52
 - 56 Een man 55
- 122-D Een kachel voor de sier 58
 - 8 Stabiele basis 62
- 61 Bewijsmateriaal 65
 - 25 Ik heb smaak 69
 - 27 Dit- 72

VERHOUDEN TOT

- 32 Geen voldoening 77
- 8 Ze zitten overal 83
- 420 Gezonde vrouwen en mannen 87

25	Continu evalueren	92
	4-C Pottenkijkers	95
25	Allemaal alleen	99
	388 Vervelend	101
8	Een volwassene	104
76	Twee keer per week	108
	14 De allergielijst	110
	700-A Pauze	114
8	Onder mijn deur	118
	56 De yogaman	123
122-D	Klant ben je overal	128
	122-D Passie	133
61	Zo moet het zijn	139
	27 Frisse lucht	142

STATUS

8	Jullie zijn ook mensen	149
420	Het is maandag vandaag	155
	25 Routines	158
8	Anonieme moeder	164
	4-C Het systeem	168
122-D	De badkamer	172
1	Verstandhouding	175
388	In het donker	177
	8 Ziektes	180
25	Geen paniek	183
	76 Sorry	188
1	Onder controle	191

- 94-BIS **Goed bedoelen** 193
 - 14 **Parels** 196
- 700-A **Hij heeft wat** 200
- 56 **Niet de makkelijkste** 204
 - 122-D **Er zijn** 212
- 8 **Combimagnetron** 215
- 27 **Rode handdoek** 218

POSITIONERING

- 19 **Ideaal** 223
- 8 **Nachtdier** 229
- 8 **Geen match** 232
- 25 **Koekje bij de thee** 235
- 4-C **Niemand kiest voor reuma** 238
 - 8 **Vrolijk is jong** 241
- 25 **De overbuurman** 246
 - 15 **Jij hier** 248
- 1 **Een gemiddelde zomer** 251
 - 700-A **Nette kleding** 253
 - 8 **Brave mensen** 257
- 56 **Speciale aandacht** 260
 - 25 **Hittegolf** 263
 - 122-D **Juul** 264
 - 8 **De derde** 270
- 61 **Ik woon hier** 274
 - 1 **Ik volg** 277
- 33 **Van groot belang** 279
- 27 **Elkaars huisdier** 284

KENNISMAKING

‘Mensen met een mening, hele gekke kleding.’

LeLe – ‘Neen’

You again?

Als hij niet had gezegd dat hij een wife had, was ik ervan overtuigd dat hij op mannen viel. Geëpileerde wenkbrauwen. Verzorgde gladde handen en geschoren armen die na iedere zin eindigen op zijn borst.

‘Tell me, wie ben jij?’ vraagt William. We zitten op hoge krukken aan een witte bar in zijn huis in Amsterdam-West.

We glimlachen.

Een gigantische pot thee en een schaal chocolatechip-cookies staan voor ons. Een seconde raakt hij mijn knie aan. ‘So?’

‘Julia.’

Hij lacht hard, slaat met zijn vlakke hand op de rand van de bar. ‘Crazy! We know that! De vraag luidt: who is Julia?’ Hij schenkt thee in. Twee grote glazen mokken. Zwarte thee. Zonder te vragen gooit hij in ieder glas twee suikerklontjes.

‘What are you doing? Like hobby’s, sport je, studeer je? Val je op mannen, vrouwen or both? Wat houdt je bezig, what does your house look like? Ik wil alles van je weten. Everything. Hier.’

We glimlachen.

‘Oké darling, laat mij beginnen.’ Dit keer raakt hij kort mijn schouder aan. ‘My name is William, we zijn erg modern als het gaat om de opvoeding van onze kids. Ik ben thuis en mijn wife werkt fulltime als hartchirurg. Ik zeg

altijd: she is twenty four seven aan het werk. Net als ons hart.' Hij lacht harder, waarbij zijn gezicht samentrekt.

'Hier hebben we geen problemen mee. Not at all. Je zou kunnen zeggen dat ik huisman ben. Anyway. Waar ik jou voor wil gebruiken, is het achterste deel van het huis. Eens in de twee weken verhuren we dat aan toeristen. Toerists are amazing! Zo nieuwsgierig en altijd in voor een praatje.'

Het draait hier om tijd. De prullenmand heeft een sensor en uit hun waterkraan komt gekookt water. 'Lekker efficiënt,' zei hij toen hij de theepot vulde. Hij zal me op de vingers kijken, dit had ik moeten weten: hun naambordje is lilakleurig, heeft de afmeting van een A-vier, de namen in een sierlijk lettertype, in donkerpaarse glitters. Een glittervlinder in de hoek. Dan zijn deurmat: 'You again?' Alsof ik mijn sleutels vergeten was en hem stoorde in zijn begin aan wat dan ook.

'Ik ben hier veel tijd aan kwijt, ook aan het schoonmaken. So that's your thing.' Een holle lach. 'Ik heb het over the flowers, the fridge legen en schoonmaken, beddengoed in de was en droger stoppen en strijken. And of course everything usual. Indien nodig hun afwas. Ook goed erop letten of je de trashcan geleegd hebt. Ik wil dat je een fles rode wijn, een kaasplankje and flowers voor de nieuwe gasten koopt, dit hangt natuurlijk af van de boekingen. But I will tell you. Dat is de sleutel van ons huishouden: communicate. Wanneer ik je op pad stuur om dit te kopen doe je dit uiteraard niet bij de supermarkt. Clear?'

Hij laat een stilte vallen. 'Ik heb het toeristendeel van de week al gedaan. Dus vandaag ben jij hier voor the bathroom. Or wait! Wil je een rondleiding? Nog wat koek? Some tea? Hoe werkt zoiets? Ik weet helemaal niets van jou.'

De eerste keer

De man geeft mij een hand, zijn hand plakt: 'Meneer Van Rijk,' zegt hij als ik mijn naam noem. Verrast neemt hij me van top tot teen op.

Hij gaat me voor zijn smalle gang door, de woonkamer in. Een zure lucht komt me tegemoet.

'Er is een boven en beneden. Je moet doen hoe je anders ook doet.' Zijn stem is laag, de woorden die hij uitsprekt komen er moeizaam uit. Alsof hij dagenlang geen mens gezien heeft.

In de woonkamer is het licht. Geen foto's van familieleden, geen kunstwerk boven de bank, geen bijzettafel met kranten, pennen of ergens een stapeltje boeken. Er hangt één plank, waar een waxinelichtje en een stilstaande klok op staan. Hier is het altijd halfdrie. De vloer ligt bezaaid met pitten, muesli, noten en hard geworden pasta. Op de eettafel ligt niets, behalve een laag stof. Een woonkamer zoals je die aantreft na een verhuizing.

'Hier is de keuken, onder de gootsteen vind je alles.'

Het lukt me niet om hem aan te kijken.

'Ik ben boven, als er iets is roep je maar.' Hij loopt weg.

'Waar staat de stofzuiger?'

'Die heb ik niet.' Met veel gesteun trekt hij zich op aan de trapleuning.

'Is het niet handig om er een te kopen?'

Geen reactie, alleen zijn adem die langzaam naar boven verdwijnt.

Ik trek de koelkastdeur open. Een chemische geur vermengd met schimmel ontsnapt, alsof de lucht het er zelf ook niet te harden vindt. Snel sla ik de deur dicht. Mijn hoofd bonkt. De pijn is van rechts naar links geschoven. Iedere keer als ik iets sterks ruik lijken mijn slapen ineen te worden gedrukt.

In de gootsteen weke, slappe voedselresten. Koffie-spatters op de muur, de enige twee elektrische kookpitjes zitten onder de aangekoekte zool. Ik laat een emmer vollopen met heet water. Bij iedereen begin ik het liefst in de keuken.

De indeling van het huis lijkt op die van mijn ouders: compact. Misschien ruikt het in zijn logeerkamer ook naar sigaretten van de buurvrouw. Wordt meneer Van Rijk ook in de zomerse nachten wakker van een stofzuiger die kort aan- en uitgaat. Alleen heeft hij geen moeder in huis die op een dag naar de burens stapt, zoals de mijne deed, en zegt: 'Je vader jaagt op ze met een opgerold T-shirt, ik pak ze met de daarvoor bestemde vliegenmepper en de buurvrouw zuigt ze op met een stofzuigerslang. Julia, ik kan het niet vaak genoeg zeggen, iedereen doet alles op zijn eigen manier.'

Ik ververs het water voor de vijfde keer. Nog een uur te gaan. In het toilet zijn net als in de keukens de muren bedekt met spatters. De handdoek naast de wastafel wordt beslist gebruikt als wc-papier. Een moment lang houd ik mijn ogen dicht.

'Meneer Van Rijk?'

Er klinkt gestommel. Ik herhaal zijn naam.

'Ja?' zegt hij vanachter een gesloten deur.

'Heeft u een wc-borstel?'

Gepiep van een deur, voetstappen, zijn bleke hand rust boven aan de trapleuning.

‘Als het goed is hangt er een afwaskwast, je kunt die gebruiken.’

‘Ah ja.’ De afwasborstel had ik al gezien, ik hoopte dat het etensresten waren. Meneer Van Rijk loopt terug naar waar hij vandaan kwam. Mijn telefoon trilt in mijn broekzak, ik laat hem.

‘Nee,’ zeg ik luid. De voetstappen komen terug.

‘Nee?’

‘Nee,’ zeg ik nogmaals. ‘Ik ga uw pot niet met een afwasborstel schoonmaken.’

Een korte stilte. De trapeuning kraakt, meneer Van Rijk verlegt zijn hand. ‘Ik kan er een voor je kopen.’

‘Dan laat ik het hierbij voor vandaag,’ zeg ik. Op een moment als dit denk ik dat ik voor de thuiszorg werk.

Meneer Van Rijk loopt terug, blijft boven, zegt ook geen gedag wanneer ik zijn huis verlaat.

Vier houdingen

De bel gaat, Lara vloekt, doet open.

‘We moeten stil zijn, iedereen slaapt,’ zegt ze half fluis-terend. Ik kijk niet op mijn telefoon. Om tien uur lag ik al in bed. Ik dacht dat ik ziek werd. Een stekende pijn in mijn oren, die zeurende koppijn, een druk op mijn borst en mijn keel die dichtslibde. Ik had Lara horen thuiskomen. Haar sleutel krassend op het slot, hoe de sleutel het gat vond en Lara’s gegrinnik. Zware voetstappen, zwalkend, hoe ze zich vasthield aan muren. In haar beleving is ze stil, zoals mensen met alcohol op denken dat ze geen geluid maken wanneer dat van ze verwacht wordt.

Lara’s loopje is te herkennen aan haar snelle kleine stappen, die hard zijn. Alsof ze altijd boos is. Achter haar volgt iemand met grote passen. Ze nemen via de keuken plaats op mijn balkon. Lara tikt op mijn raam.

‘Juul, slaap je naakt?’

‘Wie woont daar?’ De jongen fluistert niet.

‘Julia, ze is negenentwintig.’

‘Mijn zus ook. Wat studeert ze?’

‘Niets, ze is allang klaar. Ze zorgt voor ons huis, ze belt de huisbaas, weet wat te doen als de stroom uitvalt, ze poetst de koelkast, regelt schoonmaakspullen, stofzuigerzakken. Wil je wijn?’

Slapen lukt me niet meer, eenmaal wakker is het wachten op de ochtend.

Op mijn rug hoor ik hoe een fles wordt ontkurkt. Ze lachen zacht maar hoorbaar.

‘Is ze een soort huismeester?’ vraagt de jongen. ‘Meesters,’ verbetert hij.

‘Zo kun je het noemen,’ zegt Lara. Ongemakkelijk gelach. Alles is nog nieuw. Zoals alles ook nieuw was voor mij met Kamiel. Zelfs toen het uitging: het gemis van het samenzijn kende ik niet.

Een korte kreet van Lara, de fles valt stuk. Gelach dat wordt ingehouden.

‘Ik heb nog bier, of wil je liever iets sterks?’ vraagt Lara op haar normale volume. Vergeten dat het nacht is.

De jongen wil beide. Een koelkastdeur, het gesis van bierflesjes, gekolk in glazen, geproost.

Ik neem me voor om voortaan na twaalven naar bed te gaan. Met mijn rug zit ik tegen de koude muur. Niemand heeft me verteld dat slapen moeilijk kan zijn, dat er maar vier houdingen zijn om in te slapen en dat je een soort benauwdheid kunt ontwikkelen voor de nacht. Voor die trage, donkere uren. Ik ben te moe om op te staan, maar te wakker om te slapen. Ik knip mijn nachtlamp aan, pak mijn boek. Donkergrijs met rode letters.

K. is de titel.

Julia Evenaar de auteur.

Ik sla het dicht, staar naar het omslag. Een auteursfoto kon Maurits zich nog niet veroorloven, er was geen geld voor een professionele fotograaf. Het omslag, zo wist hij als ex-redacteur van een grote uitgeverij, wilde hij zo sec mogelijk.

Gefluister en gelach van het balkon. Lara heeft inmiddels zo’n dubbele tong dat ze alleen nog maar piepgeluiden weet uit te brengen.

Licht uit en onder de dekens.

Ik had moeten wachten, me niet moeten laten opjagen

door Maurits. Ik had meer moeten schrijven. Er langer de tijd voor moeten durven nemen. Het heeft drieënnegentig bladzijden, is klein van omvang. Ik vond het prettig, een klein debuut. 'Fijn voor onderweg,' had Maurits gezegd. Of vond ik het prettig omdat hij het zei?

Maurits was de beste vriend van Kamiel, met de nadruk op wás. Wanneer ze elkaar zagen gaven ze elkaar een hand uit beleefdheid. Bij deze korte beleefde groet keek Kamiel langs Maurits heen en keek Maurits naar de grond.

'Ik wil alleen boeken die grote uitgeverijen niet willen, maar die zeker gezien moeten worden. Lindeboom wordt de naam. Uitgeverij Lindeboom, voor speciale schrijvers. Ik denk dat jij hier heel goed tussen zal passen, Julia E-E, wat was je achternaam ook alweer? Stom! Hoe kan ik dat vergeten? De Evenaar! Julia Evenaar,' zei Maurits nadat ik hem vertelde over de schrijversvakschool die ik volgde in Utrecht.

'Ik ben misselijk, volgens mij moet ik overgeven,' gilt Lara.

'Kom op mijn schoot.' De schaduw van de jongen is groot en breed. Hij heeft iets van een pet op. Het gelach gaat over in gefluister, gesmak, weer gelach en gekreun.

Ik stop een hand in mijn onderbroek. Niets. Droog. Zacht maar droog. Ik heb al meer dan een jaar geen seks gehad. Misschien moet ik daar wat aan doen. Mannen zoeken, aanspreken, of op zijn minst terugpraten. Misschien moet ik iets doen, en wel nu: stilletjes pak ik de rol biscuits die ik gisteren gekocht heb. Het was een pak met vier rollen. Dit is de laatste. Ik eet alsof ik dagen niet gegeten heb. Het maakt me niet uit wat, zolang ik maar iets heb om op te kauwen. Een bezigheid, een meditatie als schoonmaken.

Kruimels in mijn bed.

Een hand op mijn raam, twee biscuits in mijn mond, de harde adem van Lara, een droge mond, ik kauw, prop nog een biscuit in mijn mond. Zacht gekreun, nog een koek, dat gevolgd wordt door gesis dat hij stil moet zijn. Een gesmoorde mannenkreun, ik strooi alles met zo veel mogelijk geluid op mijn schoot, knijp erin, brokken koek op mijn lakens, in mijn mond, de lange kreun eindigt in een klets op haar bil.

Dakterras

‘En daar is het dakterras, daar heb je verder niets te zoeken natuurlijk. Maar als je wilt kunnen we erop. Dames voor. Ik heb de hele dag zon, en kijk, daar is het Rijksmuseum. Ben je daarmee bekend? Het is jammer dat ik iedere dag naar Den Helder moet. Anders had ik in de avonden van de zonsondergang kunnen genieten. Ik kan alleen maar in de weekenden op mijn dakterras zitten, maar dan zal je net zien dat het bewolkt is of regent.

Het praat leuk hier, vind je niet? Ik heb nog een koud flesje rosé openstaan. Ik praat nooit met iemand na mijn werk, ik ben ook maar alleen hè. Of niet eenzaam natuurlijk. Dat zou wat zijn, ik heb Menno, en vrienden. Ook al hebben die allemaal een gezin te onderhouden. Wat vond je van Menno? Hij is altijd opgewekt. Het is leuk om iemand in huis te hebben die blij is wanneer ik thuiskom. De overbuurman laat hem uit, anders is hij wel erg lang alleen. Dus niet schrikken als je hem ziet, dat je niet denkt dat hij via de achterdeur is binnengekomen.

Echt niets te drinken?

Zou je het stofzuigen willen overslaan? Daar kan Menno niet tegen. Hij wordt onrustig van dat geluid. Dus als je alleen de keuken- en badkamervloer wilt vegen en dweilen moet dat helemaal goed komen. Eens per maand zuig ik de rest van het huis en zet ik Menno hier. Zelig, ik weet het.

Een borrelnootje misschien? Ik heb ook kaasstengels...
Zoals ik net al aangaf, ik leg iedere week mijn over-

hemden en de blouses van mijn moeder klaar. Als je die wilt strijken, heel fijn. Mijn moeder wordt ook een jaartje ouder. Ze woont twee straten verderop, makkelijk voor deze kleine dingen. Als ze straks echt oud wordt is het ideaal. Ik zou er niet aan moeten denken om haar in een verzorgingshuis te moeten bezoeken. Zij peinst er niet over om haar huis te verlaten. Je zal haar nog ontmoeten, we komen vaak bij elkaar over de vloer. Maar goed, ik dwaal af. Is er verder nog iets wat je moet weten? Volgens mij heb ik alles laten zien.

Hoe staat jouw toekomst ervoor? Ik heb je naam op internet gevonden. Er stond dat je een boek geschreven hebt! Die man over wie je schrijft, bestaat hij echt? Is het autobiografisch? Van mij mag je op de wat oudere garde vallen, daar hoeft je bij mij niet voor te schamen. Ik veroordeel niemand. Helemaal niemand. Hoe dan ook, het onderwerp klonk me vermakelijk in de oren, juist omdat het zo realistisch leek. Wat moeten we met al die fictie?

En nu, wat doe je nu, naast het schoonmaken? Ik neem aan dat je dit niet de rest van je leven wilt doen. Niet lullig bedoeld. Je zou een rijke man moeten vinden, die jouw levensonderhoud betaalt, zodat jij kunt doen wat je leuk vindt, zonder je druk te hoeven maken over geld.

Noem me ouderwets, maar zo zie ik het. De man verdient, de vrouw zit thuis zodat ze het huishouden goed onder controle heeft. En daarnaast kan ze een leuke hobby zoeken. Het maakt natuurlijk niet uit wie de broek aanheeft, maar als het om de financiën gaat trek ik het liefst die broek aan. Dat zal niet iedere man kunnen zeggen, en ik moet eerlijk zijn, ik heb er dan ook hard voor moeten werken.

Heb je het laat gemaakt vannacht? Al dat onderdrukte

gegaap, zeg maar niets, ik weet genoeg. Toen ik jouw leeftijd had, ha! Dat wil jij niet weten.

Als je niets te drinken of te eten wilt, zullen we dan naar beneden? Ik geef je meteen de sleutels. Wanneer zei je ook alweer dat je zou komen? Zoals ik al zei, voor mij maakt het echt niet uit op welke dag je komt. Zolang je maar komt. Dames voor.'

4-C

Gele map

Mijn nek is stijf, de laatste twee uur voor de wekker sliep ik diep. De uren ervoor lag ik wakker. Mijn lichaam wilde slapen maar mijn hoofd niet. Alsof ik een sprintje trok langs mijn gedachten: de gemiste oproepen van mijn vader. Over Marlène, haar eetgedrag. Zij dronk, maar at weinig: geen suikers en koolhydraten. Vooral rauw voedsel. Als er alleen nog maar friet zou zijn op deze wereld, zou zij zo iemand zijn die de schillen van de aardappelen opeet of gras met een shot spiritus ernaast. Ik dacht aan hoe ze op hompjes gember kauwde in de klas. Aan haar geschildte wortelen en blokjes komkommer in zo'n vetting plastic bakje. In het laatste jaar at ze veel rauwe teentjes knoflook. Dat deed ze vooral als ze niet lekker in haar vel zat. Was ik echt de schuldige van ons verbroken contact? Ik ken haar laatste mail uit mijn hoofd, maar iets klopt er niet. Toen ik haar ontmoette oogde ze alsof ze alles onder controle had. Stil, in zichzelf gekeerd, maar ze wist wat ze wilde.

Ik keek tegen haar op.

Ik wilde haar zijn.

Ik wilde de enige voor haar zijn.

Ik moest denken aan de mapjes in mijn mailbox: handig, tekst, loonstrookjes, lang, K. en ziektes. Onder lang staan de mails die ik van Marlène heb gekregen, die ik voor haar heb geschreven en nog steeds schrijf maar niet verstuur. Ze zijn opgeslagen als concept.

Ik dacht aan Kamiel, aan een eventuele volgende man.

Ik bedoel, als mijn dagen er iedere dag hetzelfde uitzien, zou er dan nog wel een man zijn die mij wil?

Meerdere keren probeerde ik mijn gedachten te stoppen door hardop stop te zeggen. Om vervolgens aan de gezichtsuitdrukkingen van mijn ouders te denken. Aan zinnen uit mijn boek, of ik als ik het anders had aangepakt wel zou worden gelezen, zou opvallen. Of er dan wel recensies over *K.* in kranten zouden hebben gestaan.

Hij neuriede tijdens het knoflook pellen, waar hij ook zijn eigen manier voor had: eerst pelde hij het vliesje eraf met zijn vingers, daarna sneed hij het fijn, pas dan ging het in de knoflookpers. Zorgvuldig maar tegelijkertijd zo slordig.

Ik had het ook zo kunnen doen:

Neuriënd pelde hij met zijn vingers het vliesje van de knoflooktenen. Dan sneed hij ze fijn, pas dan ging alles in de knoflookpers.

Ik heb meerdere zinnen op verschillende manieren herhaald, zei toen tien keer stop, ging voor een nieuwe tien, maar moet halverwege in slaap gevallen zijn.

‘Ik wil dat je ecologische schoonmaakmiddelen gebruikt. Als er iets op is, kun je dat aan mij laten weten, dat is echt geen probleem. Dingen raken gewoon op,’ zegt Marieke. Ze laat een stilte vallen waarin ze me streng aankijkt.

‘Ik wil dat je iedere vrijdag om negen uur hier bent. Als ik je bel, moet je op een ander tijdstip van de dag komen. Maar altijd op vrijdag.’ Ieder woord spreekt ze duidelijk en zonder haperingen uit. Net als de vrouwelijke stem die de wijzigingen doorgeeft op een station: monotoon, zodat niemand het verkeerd kan interpreteren, zoals mijn vader